

Multifunctionele landbouw verbetert platteland

De multifunctionele landbouw groeit. Tussen 2007 en 2009 steeg de totale jaarlijkse omzet met bijna dertig procent. 'Maar de maatschappelijke impact van de multifunctionele landbouw is groter dan alleen de extra omzet op individuele bedrijven', zegt Esther Veen van Praktijkonderzoek Plant en Omgeving (PPO).

PPO en LEI deden in 2010 verschillende studies naar de omvang, omzet en impact van de multifunctionele landbouw in Nederland. Belangrijkste onderdeel was een schatting van de omzet van multifunctionele bedrijven. Na een nulmeting in 2007 volgde in 2009 de éénmeting. De totale omzet van zorgboerderijen, agrarische kinderopvang, boerderijverkoop, recreatie en toerisme, agrarisch natuurbeheer en boerderijeducatie was in 2009 ongeveer 28 procent hoger dan in 2007, en steeg van 322 miljoen naar 411 miljoen euro. Het aantal multifunctionele bedrijven bleef ongeveer gelijk. De multifunctionele landbouw voegt echter meer toe aan het platteland dan alleen een grotere omzet voor de individuele bedrijven. Dat laat een studie zien naar de impact van multifunctionele bedrijven op hun omgeving. Veen deed daarvoor een literatuuronderzoek en enquêteerde 125 bedrijven. 'De multifunctionele landbouw draagt bij aan de leefbaarheid van het platteland', concludeert ze. Bedrijven

Kinderopvang op de boerderij. Tussen 2007 en 2009 groeide de niet-agrarische omzet van boeren van 322 miljoen naar 411 miljoen euro.

met een camping, een winkel of een zorgfunctie ontvangen veel burgers op het erf. Ook hebben ze veel contacten met bedrijven in de buurt en kopen daar soms in. Ze dragen daarvoor bij aan de lokale bedrijvigheid en leefbaarheid.

Voor multifunctionele bedrijven bleek het bovendien vaak vanzelfsprekend om aan natuurbeheer te doen, omdat een groene omgeving recreanten of klanten trekt. Veen: 'Verschillende takken van multifunctionele landbouw versterken elkaar dus.' Ondernemers

blijken bovendien meer plezier in hun werk te hebben dan voor de verbreding van hun bedrijf, en ze verwachten makkelijker een opvolger te vinden. Verbreding levert vooral vrouwen meer werk op.

Domein	Agroketens en visserij
Informatie:	o.a. LEI-rapporten 2010-065 en 097
Contact:	LEI: Aide.Roest@wur.nl 070 - 335 83 94 PPO: Esther.Veen@wur.nl 0320 - 29 16 43